

2024-03-24
D-nr 2053/2024

Utsänt till:
Medlemmarna i AGS 445

För kännedom:
M Sjölander

Protokoll

nr 113

fört vid möte **24 oktober 2023** hos Dekra i Solna.

Medverkande:

Björn Rundcrantz, Afry Group Sweden AB (ordf)
Mathias Lundin, Svetskommissionen (sekr)
Mattias Bogren, Svetsutvecklarna AB
Tomislav Buzancic, Esab AB
Erik Börjesson, Ringhals AB
Saeed Ghafouri, Forsmarks Kraftgrupp AB
Per Händemark, AFRY Group Sweden AB
Jonas Kilsmark, Kiwa Sweden AB
Erik Kristiansson, TRK Kontrolladministration AB
Per Lundgren, Hitachi Energy Sweden AB
Hannes Lövgren, Forsmarks Kraftgrupp AB
Mats Molin, Forsmarks Kraftgrupp AB
Korosh Noujoumi
Milena Rosell, BAE Systems AB
Ulla Z Anehorn, Dekra Industrial AB

1. Mötets öppnande och godkännande av dagordningen

Ordföranden Björn Rundcrantz öppnade mötet och hälsade alla välkomna. Kort presentationsrunda genomfördes.

Noterade att förslag ISO/CD 9606 och eventuella kommentarer ska behandlas.

Dagordningen godkändes.

2. Konkurrensrättslig efterlevnad

Mötesdeltagarna påmindes om och godkände att rätta sig efter riktlinjerna för konkurrensrättslig efterlevnad (se www.svets.se/samsyn). Vid mötet kommer ingen känslig affärsinformation (såsom pris, produktionsdata etc.) att diskuteras och ingen information utbytas i strid med befintlig konkurrenslagstiftning.

3. Föregående mötes protokoll (nr 112)

Inga inkomna synpunkter på protokollet som genomgicks kort och godkändes utan anmärkningar.

4. Deltagarportalen – Nytt dokumenthanterings- och röstningssystem från SIS

SIS inför en ny portal för hantering av alla aktiviteter, dokumenthantering, röstningar och kommunikation i kommittéer och arbetsgrupper. I portalen kommer man kunna anpassa vilka dokument och röstningar gruppen hanterar, så att det inte kommer så mycket överskottsinformation, från t.ex. SC 10.

Lanseringen startar i nu i oktober, men för SIS-TK 134 svetssteknik ser det ut att införas cirka februari 2024. Medlemmarna i TK 134 och AGSer får ett mejl med inloggning och instruktioner.

(Skr.anm. införandet av Deltagarportalen för TK 134 är framflyttad till hösten 2024)

5. Frågor och svar

5.1 Synpunkter & korrigeringar fastställda "Frågor & svar" (nr 39)

Förra mötet beslutades att gruppen fortsätter titta på 10 fastställda frågor inför varje möte. Utöver A12-21 inför dagens möte, behandlas även A07, A08 och A27 från föregående möte.

A07: Beslutade att frågan kvarstår som den är med korrigering av standardens utgåva.

A08: Beslutade att komplettera och låta frågan kvarstå

A10: Tydligt i nya utgåvan av ISO 15614-1. Beslutade att stryka frågan

A12: Tydligt i nya utgåvan av ISO 15614-1. Beslutade att stryka frågan

A13: Beslutade att stryka frågan

A14: Beslutade att omarbета svaret och låta frågan kvarstå

A15: Frågan ströks. Citatet från standarden flyttades till A14

A16: Beslutade att frågan står kvar som den är med strykning av datering

A17: Avvakta, skicka till SC 10

A18: Beslutade att stryka frågan

A19: Frågan omarbetades och godkändes

A20: Lade till anmärkning att 2017 klargör detta och frågan avser 2004. Frågan kvarstår.

A21: Frågan omarbetades och godkändes

Kolla och stryk "obs tidigare utgåva"

Beslut 1. Bestämde att gruppen förbereder diskussion om frågorna enligt ovan samt A22-31 inför nästa möte.

Diskuterade A22 kort och konstaterade att frågan är bra, även om den kan synas trivial. Diskutareas nästa gång.

5.2 I förväg insända frågor och svar

Beslut 2. Följande beslutades om förslagen till frågor och svar. Ny utgåva av fastställda Frågor & svar nr 40 bifogas (**Bilaga 1**):

Förslag 1: se föregående punkt 5.1

Förslag 2: Kompletterades och godkändes som B35

Förslag 3: Diskuterades och uppdaterades men bordlades. Noterade att detta är speciellt för EN 1090.

Förslag 4: SC 10/WG 5 behandlar denna fråga vid sitt nästa möte. Står på dagordningen, dokument N 1957. Avvaktar.

Förslag 5: Följdfråga till A54. Rör blir plåt över D>500 mm. Detta är en mycket vanligt förekommande. Detta borde vara ett standardprovstycke. Väldigt många onödiga kälsvetsprov som görs idag. Omarbetades och fastställdes som A62

5.3 Aktuella tolkningsfrågor SC 10 & 11

ISO/TC 44/SC 10 behandlar frågor och svar som utgör underlag för att förändra standarden. Har inte behandlat vår kommentar om sträckenergi, men har lovat att göra det på nästa möte.

5.4 Övriga frågor och svar

Inga.

6. Vägledningarna SS-EN ISO 15610, 15611 resp. 15612

Vägledningarna är publicerade i verktygslådan. Enligt tidigare beslut publiceras de inte publikt, men kan spridas enskilt av gruppmedlemmarna till användare som har frågor.

Inga synpunkter på innehållet har inkommit. Det behandlas av gruppen i förekommande fall.

Nya utgåvor av ISO 15610 och 15611 är på väg. Får återkomma till om det behövs justeringar av vägledningarna med anledning av revisionerna.

7. CEN/TC 121/SC4 & ISO/TC 44/SC 10 + WG 5 – Procedurkontroll

7.1 Lägesrapport för procedurkontrollstandards och förslag

Mathias rapporterade:

ISO/TC 44/SC 10/WG 5 hade möten 8-9 maj, 14 juni, 30 juni och 20 september 2023. Man hanterar revisioner av ISO 15610 etc. Mathias har cirkulerat rapporter från en del av mötena. Nästa möte är 22 november 2023 via Zoom. Mötet kommer att behandla revisionen av ISO 15614-1 (PWI) och tolkningsfrågor, bl.a. den svenska tolkningsfrågan om prov enligt nivå 2 täcker nivå 1 m.a.p. sträckenergi (**SC 10 N1957**).

För aktuella förslag i ISO/TC 44/SC 10/WG 5 se Arbetsprogrammet N 220 (**bifogat**).

ISO/TC 44/SC 10 hade möte 24 april. Nästa möte är planerat till 8 november 2023

CEN/TC 121/SC 4, som behandlar de europeiska frågorna om bl.a. förutsättningar för citering i OJEU, hade möte 7 december 2022. Nästa möte är 7 december 2023.

SC 4 jobbar fortfarande med omröstning för nya bilagor ZA med ny utformning för EN ISO 14732, 9606-2, 9606-3, 9606-4, 9606-5, 15613, 15614-1, 15614-2, 15614-5, 15614-6, 15614-7, 15614-8 och 15614-11. Följande ska inte förses med bilaga ZA och blir därmed inte aktuella att citera i OJEU: EN ISO 15611, 15612, 15614-4, 15614-9.

Noterade att Tyskland (DIN) av sagt sig sekretariatet för CEN/TC 121. De har uppenbart tröttnat på att hantera byråkratin kring citering av svetsstandarder.

ISO/TC 44/SC 10/WG 12 som tidigare fastställt ISO/TR 18491 för mätning av sträckenergi har ställt projektet ISO/DTS 8182 för hantering av sträckenergi vid svetsprocedurkontroll. Gruppen hade möten 25 april och 10 oktober. Nästa möte är 12 december. Tomislav Buzanic och Björn Dahlborg är med i gruppen. Senaste förslaget finns i WG 12 N 67.

Aktuella projekt sammanfattas nedan:

Beteckning	Titel	Kommentar
CEN ISO/TR 15608:2017	Svetsning - Riktlinjer för ett system för gruppering av metalliska material	Om revision beslutas, görs om till "standard"
EN ISO 15610	Specifikation för och kvalificering av svetsprocedurer för metalliska material - Kvalificering baserad på provade tillsatsmaterial för svetsning	Ny utgåva fastställd 2023-02-27 Snabbrevision beslutad direkt FDIS. FDIS avslutas 2024-01-04

Beteckning	Titel	Kommentar
EN ISO 15611	Specification and qualification of welding procedures for metallic materials – Qualification based on previous welding experience	Mindre revision. CIB 2021-08-04. DIS 2022-10-10. FDIS avslutas 2023-12-04
EN ISO 15612	Specifikation för och kvalificering av svetsprocedurer för metalliska material - Kvalificering genom införande av en standardsvetsprocedur	Fastställd 2018-07-27. Bekräftad vid SR 2023-09-02
EN ISO 15613	Specification and qualification of welding procedures for metallic materials – Qualification based on pre-production welding test	Mindre revision. CIB 2021-07-22. DIS 2022-10-25. FDIS avslutad 2023-08-31. Ej fastställd ännu.
EN ISO 15614-1 +A1:2019	Specifikation för och kvalificering av svetsprocedurer för metalliska material - Svetsprocedurkontroll - Del 1: Stål, nickel och nickellegeringar	Fastställd 2017-07-15. A1:2019 fastst 2019-08-28. prA2 canceled! SR 2022-04-15. PWI beslutad*
ISO/FDIS 15614-2	Specifikation för och kvalificering av svetsprocedurer för metalliska material - Svetsprocedurkontroll - Del 2: Bågsvetsning av aluminium och dess legeringar	Revision startad. CIB 2021-01-24. DIS 2022-08-29. FDIS avslutad 2023-06-15. Ej fastställd ännu.
ISO/DIS 15614-4	Specification and qualification of welding procedures for metallic materials - Welding procedure test - Part 4: Finishing welding of aluminium castings	Mindre revision. CIB 2020-12-03. DIS 2021-11-30. Revision startas om efter publ. Del 2
ISO/DIS 15614-5 (Ed 2)	Specification and qualification of welding procedures for metallic materials — Welding procedure test — Part 5: Arc welding of titanium, zirconium and their alloys	Minor revision. DIS 2022-04-28. CIB om FDIS avsl. 2023-07-21
ISO/DIS 15614-6	Specification and qualification of welding procedures for metallic materials - Welding procedure test - Part 6: Arc and gas welding of copper and its alloys	Mindre revision. CIB 2020-12-03. DIS 2021-12-02. Revisionen inställd.
EN ISO 15614-7:2016	Specifikation för och kvalificering av svetsprocedurer för metalliska material - Svetsprocedurkontroll - Del 7: Påsvetsning	Fastställd 2016-11-04. Ny utgåva SS 2019-12-03, med anledning av bilaga ZA. Ang. citering oklart. Bekräftad 2022.
ISO/AWI 15614-8	Specification and qualification of welding procedures for metallic materials – Welding procedure test – Part 8: Welding of tubes to tube-plate joints	Revision startad som resultat av SR. DIS beslutad. Revisionen inställd.
ISO/DIS 15614-11	Specification and qualification of welding procedures for metallic materials - Welding procedure test - Part 11: Electron and laser beam welding	Mindre revision. CIB 2020-12-03 DIS 2022-10-26. CIB 2023-04-03 CIB 2023-07-21
SS-EN ISO 15614-12:2021	Specifikation för och kvalificering av svetsprocedurer för metalliska material - Svetsprocedurkontroll - Del 12: Punkt-, söm- och pressvetsning	Fastställd 2021-11-02
SS-EN ISO 15614-13:2021	Specifikation för och kvalificering av svetsprocedurer för metalliska material - Svetsprocedurkontroll - Del 13: Motståndssvetsning - Stuk- och brännsvetsning	Fastställd 2021-12-06. Revision beslutad. DIS avslutad 2023-06-06

Beteckning	Titel	Kommentar
SS-EN ISO 15614-14:2013	Specifikation för och kvalificering av svetsprocedurer för metalliska material - Svetsprocedurkontroll - Del 14: Laserbåghybridsvetsning av stål, nickel och nickellegeringar	Fastställd 2013-06-23 SR pågår 2023-12-02
SIS-CEN ISO/TR 20172:2021	Svetsning - Grupperingssystem för material - Europeiska material (ISO/TR 20172:2021)	Fastställd 2021-05-25 som SIS-CEN ISO/TR
ISO/DTS 8182	Welding and allied processes — Guidelines for the use of the arc energies in relation with a WPQR and WPS	Nytt projekt, NP 2021-08-03. Avvaktar revision av ISO/TR 18491
prEN ISO 17660	Svetsning - Svetsning av armeringsstål	DIS 2021-11-15. Ny DIS beslutad. WG 16 ska skapas. Möte 2023-06-19 förslag WG 16 N 2

* SC 10 beslutade alltså om ett preliminärt projekt som inte har några deadlines på 3 år.

7.2 ISO/DTS 8182 Riktlinjer för hantering av sträckenergi i WPQR

Vid senaste mötet med WG 12 beslutades att avvakta fortsatt arbete med ISODTS 8182 tills revision av ISO/TR 18491 är avklarad. Senaste förslaget ISI/DTS 8182 **bifogas** protokollet (ISO/TC 44/SC 10/WG 12 N 80).

Diskuterade pendling kort. Tomislav hade gjort en rapport om pendlingens påverkan på sträckenergin.

Noterade att EN 1011-2 anger pendlingsbredd max tre elektroddiametrar för att använda formeln för sträckenergi i EN 1011-1.

Vid påsvetsning är pendlingsbredden så stor att sträckan inte blir svetsens längd, utan svetsens bredd.

8. CEN/TC121/SC 4 & ISO/TC 44/SC 11 "Kvalificering av personal för svetsning"

8.1 Lägesrapport för standarder och förslag

Mathias rapporterade:

ISO/TC 44/SC 11s arbete med ISO 9606 och 14732 sker i två arbetsgrupper, WG 4 & 5. Mathias Lundin och Jonas Kilsmark medverkar i båda WG.

ISO/TC 44/SC 11/WG 4 för revision av ISO 9606 hade möte 7 juni och 5 juli 2023.

ISO/TC 44/SC 11/WG 5 för revision av ISO 14732 hade möte 19 september 2023. Nästa möte 27 oktober 2023.

ISO/TC 44/SC 11 har inte haft möte sedan 6 maj 2021. Möte planeras till 9 november.

CEN/TC 121/SC 4, se punkt 6.1 ovan.

Aktuella projekt sammanfattas nedan:

Beteckning	Titel	Kommentar
ISO/CD 9606	Svetsarprovning- Smältsvetsning	Förslag som inkluderar del 1-5 WG 2023-05-21. CD 2023-10-27
SS-EN ISO 9606-1:2017	Svetsarprovning – Del 1: Stål	SS-EN ISO 9606-1:2017 fastställd med ny bilaga ZA & ZB. Citerad i OJEU
SS-EN ISO 14731:2019	Tillsyn vid svetsning - Uppgifter och ansvar	Fastställd 2019-04-02

Beteckning	Titel	Kommentar
SS-EN ISO 14732:2013	Svetspersonal - Prövning av operatörer för helmekaniserad svetsning och maskinställare för helmekaniserad och automatiserad svetsning av metalliska material	Fastställd 2013-08-11. Rev. besl. 2021-03-15. CIB 2021-12-02. CD 2022-07-15. DIS 2023-06-19 (WG 5 N 35). WG avslutad 2023-10-17

8.2 ISO/WD 9606 - Sammanslagning ISO 9606-1 till -5

ISO/CD 9606 cirkulerad som underlag till mötet. Omröstning pågår till 27 oktober. Förslaget diskuterades.

Diskuterade förslaget och upprättade kommentarer.

8.3 ISO 14732 revision

Kommentarerna till ISO/DIS 14732 (avslutad 2023-06-19) är inte endast behandlade till hälften. WG-omröstning avslutades 2023-10-17 för att få in arbetsgruppens kommentarer på första halvan av förslaget.

Förslaget har blivit bättre.

Diskussion om "a change in type of equipment" som ersatts med följande:

"A change in the welding unit (see 3.10) affecting the setup of the machine and/or how parameter settings are entered".

Definition

welding unit

welding installation, including auxiliary apparatus

Note 1 to entry: Welding installations include power sources and can include wire feeders, sensors, tracking systems, interfaces and control systems. Auxiliary apparatus can include jigs and fixtures, robot(s), manipulators and rotating devices.

9. ISO/TC 44/SC 11/WG 3 "Hårdlödning"

9.1 Status för ISO 13585 "Lödarprovning" och ISO/FDIS 17779 "Hårdlödning - Procedurkvalificering" (EN 13334 rev)

ISO 13585:2021 publicerad 2021-12-21. Frikopplad från Vienna Agreement och har inte ersatt SS-EN ISO 13585:2012. Citering kan ske efter positiv bedömning av HAS-konsulten samt godkänd omröstning av version med bilaga ZA.

Omröstning för prEN ISO 13585 (med ZA) avslutades 2023-09-26.

ISO 17779:2021 publicerad 2021-12-21. Också frikopplad från Vienna Agreement och har inte ersatt SS-EN 13134:2001 ännu, av samma orsak. Omröstning i CEN avslutades 2022-11-24. Dock ingen positiv bedömning av HAS-konsulten ännu.

Notera även angående sekretariatet för CEN/TC 121 under punkten 7.1.

10. CEN/TC 121/WG 13 & ISO/TC 44/SC 5 "Mekanisk provning"

SC 5 har fortfarande svårt att hitta experter för mekanisk provning. Arbetet med revisioner går därför långsamt. SC 5 är mest fokuserad på OFP

Status för standarderna för mekanisk provning av svetsar:

ISO	Fd EN	Titel	Kommentar
EN ISO 4136:2022	EN 895	Mekanisk provning av svetsar i metalliska material - Dragprovning i tvärriktning	Fastställd SS-EN ISO 2022-06-13

ISO	Fd EN	Titel	Kommentar
EN ISO 5173:2023	EN 910	Mekanisk provning av svetsar i metalliska material – Bockprov	Ny utgåva fastställd 2023-01-30
EN ISO 5178:2019	EN 876	Mekanisk provning av svetsar i metalliska material - Dragprovning i längdriktningen på svetsgods i smältsvetsförband	Fastställd 2019
EN ISO 9015-1:2011	EN 1043-1	Mekanisk provning av svetsar i metalliska material - Hårdhetsprovning - Del 1: Hårdhetsprovning på bågsvetsförband	Fastställd 2011. Bekräftad 2016 och 2022.
EN ISO 9015-2:2016	EN 1043-2	Mekanisk provning av svetsar i metalliska material - Hårdhetsprovning - Del 2: Mikrohårdhetsprovning på svetsförband	Fastställd 2016. Bekräftad 2021.
EN ISO 9016:2012	EN 875	Mekanisk provning av svetsar i metalliska material - Slagprovning - Provstavslägen och anvisningsriktning	Fastställd 2022-05-03, SS-EN ISO
EN ISO 9017:2018	EN 1320	Mekanisk provning av svetsar i metalliska material - Brytprovning	Fastställd 2018-02-12 SR 2023-03-04, beslut nästa SC 5, 7 nov
EN ISO 9018:2015	-	Mekanisk provning av svetsar i metalliska material - Dragprovning av kryss- och överlappsförband	Fastställd 2015-11-09 Bekräftad 2020
EN ISO 17639:2022	EN 1321	Mekanisk provning av svetsar i metalliska material - Makroskopisk och mikroskopisk undersökning av svetsar (ISO 17639:2003)	Fastställd 2022-02-22
ISO/TR 16060	SIS-CEN/CR 12361	Mekanisk provning av svetsar i metalliska material - Etsmedel för makroskopisk och mikroskopisk undersökning	Är CEN/TR tillsv. Beslut om CEN ISO/TR*
EN ISO 22826:2021	EN ISO 22826	Mekanisk provning av svetsar i metalliska material - Hårdhetsprovning av smala förband svetsade med laser eller elektronstråle (Vickers- och Knoopårdhetsprovning)	Fastställd 2021-03-09

* CEN TC 121 har beslutat att CEN/TR 12361 ska ersättas och bli CEN ISO/TR 16060, men detta har ännu inte skett.

11. Angående EN 1090-2, PED, 8 §, daterade ref., AFS 2005:2 etc

Inget.

12. Medlemsfrågor och informationsprojekt

Saknas någon

Informationsprojekten är frågor och svar och vägledningarna.

13. Övriga frågor

Inget.

14. Nästa möte

Nästa möte bestämdes till **9 april 2024** kl 10-16 preliminärt hos Dekra.

Vid protokollet

Mathias Lundin